

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 8P/11/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320200803
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lýdia Stehurová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2020:5320200803.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou Mgr. Lýdiou Stehurovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: W. G., E.. XX.XX.XXXX, E. G., E.. X.XX.XXXX, E. G., E.. X.XX.XXXX, A. G., E.. X.X.XXXX W. J. D.X., E.. XX.X.XXXX, J.. Č.. K. S. Y. B. S.. O. - T. Z. B. W. X. J., O. XXX, XXX XX J., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov: matky A. D., E.. XX.X.XXXX, S. XXX, XXX XX S. a otca A. G., E.. XX.XX.XXXX, S. XXX, XXX XX S., za účasti Okresnej prokuratúry Čadca, v konaní o nariadení náhradnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. N a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi W. G., E.. XX.XX.XXXX, E. G., E.. X.XX.XXXX, E. G., E.. X.XX.XXXX, A. G., E.. X.X.XXXX W. J. D., E.. XX.X.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v zariadení B. S. O. - T. Z. B. W. X., O.D. XXX, XXX XX J., U.: XX XXX XXX.

II. Matka maloletých detí A. D., E.. XX.X.XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu každého maloletého dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet zariadenia B. S. O. - T. Z. B. W. X., O. XXX, XXX XX J., U.: XX XXX XXX, počnúc dňom 30.1.2020.

III. Nedoplatok na výživnom za obdobie od 30.1.2020 do 24.6.2020 spolu vo výške 873,- € je matka p o v i n n á zaplatiť na účet zariadenia B. S. O. - T. Z. B. W. X., O. XXX, XXX XX J., U.: XX XXX XXX v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Otec maloletých detí A. G., E.. XX.XX.XXXX je p o v i n n ý prispievať na výživu každého maloletého dieťaťa sumou zodpovedajúcou 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, na účet zariadenia B. S. O. - T. Z. B. W. X., O. XXX, XXX XX J., U.: XX XXX XXX, počnúc dňom 30.1.2020.

V. Nedoplatok na výživnom za obdobie od 30.1.2020 do 24.6.2020 spolu vo výške 873,- € je otec p o v i n n ý zaplatiť na účet zariadenia B. S. O. - T. Z. B. W. X., O. XXX, XXX XX J., U.: XX XXX XXX v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

VI. Týmto s a m e n í rozsudok Okresného súdu Čadca č. konania 4P/110/2009-45 zo dňa 7.10.2009 v časti osobnej starostlivosti a výživného na maloletú E., E. W. A., rozsudok Okresného súdu Čadca č. konania 9P/14/2016-30 zo dňa 18.10.2016 v časti osobnej starostlivosti a výživného na maloletého J. a rozsudok Okresného súdu Čadca č. konania 11P/58/2018-30 zo dňa 1.10.2018 v časti osobnej starostlivosti a výživného na maloletú W..

VII. U r č u j e rodičom maloletých detí lehotu 12 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia na úpravu rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté deti.

VIII. Žiadny z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením Okresného súdu Čadca č. konania 5PPOm/1/2020-34 zo dňa 30.1.2020 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloleté deti W., E., E., A. G.É. W. J. D. do starostlivosti zariadenia B. S.. O. - T. Z. B. W. X. K. J.. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca z viacerých dôvodov: rodina maloletých detí žije len zo sociálnych dávok, náhradného výživného a prídavku na deti. Obaja rodičia dlhodobo nepracujú. Otec si neplní vyživovaciu povinnosť. Dokonca na Okresnom súde Čadca prebieha i trestné konanie vo veci zanedbávania povinnej výživy. Rodičia majú nezodpovedný prístup k výchove, požívajú alkoholické nápoje, starostlivosť o maloleté deti zanedbávajú. Už v konaní 11P/61/2012 bolo dňa 10.9.2012 nariadené výchovné opatrenie - dohľad, neplnilo však svoj účel. Rodičia boli opakovane upozorňovaní na rôzne nedostatky. Matka tieto skutočnosti neakceptovala a ignorovala. Svojim správaním a konaním uprednostňovala potreby otca pred potrebami maloletých detí. Rodičia boli na nedostatky upozorňovaní aj na prípadovej konferencii dňa 2.5.2019. Boli tiež upozornení na následky ohrozovania zdravého psychického a fyzického vývoja maloletých detí. Po návrate otca z protialkoholickej liečby bola situácia v rodine rovnaká. V čase šetrenia pomerov v rodine bol agresívny aj voči pracovníkom úradu, pričom bola privolaná hliadka OO PZ Č., ktorá u otca zaznamenala požitie alkoholu. Otec prácu odmieta. Všetky maloleté deti, okrem maloletého J., ktorý má 4,5 roka, potvrdili, že otec aj matka požívajú vo večerných hodinách alkohol. V rodine sú hádky a agresivita rodičov stúpa, hlavne u otca. Deti sa ich boja, nechcú takto žiť. V rodine nie je nikto, kto by súrodeneckú skupinu vzal do náhradnej starostlivosti. Vzhľadom k uvedenému súd svoje rozhodnutie založil na osvedčení ohrozenia života, zdravia a celkového vývoja maloletých detí. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.3.2020.

2. Uznesením č. konania 8P/11/2020-8 zo dňa 25.3.2020 Okresný súd Čadca začal z úradnej povinnosti konanie o nariadení náhradnej starostlivosti nad maloletými deťmi. Do uvedeného konania vstúpila i Okresná prokuratúra Čadca, podaním podaným na súde dňa 17.4.2020 na čl. 18.

3. Rodičia maloletých detí, ktorým bola spolu s predvolaním na termín pojednávania doručená i výzva na vyjadrenie sa k predmetu konania, k situácii v rodine, boli v konaní nečinní, písomne sa nevyjadrili. Dostavili sa však na pojednávanie, na ktorom matka uviedla, že v súčasnosti je nezamestnaná, nepoberá ešte žiadnu dávku, nakoľko bola zaevidovaná len v júni 2020. Predtým pracovala v spoločnosti G. M. S., avšak len mesiac, nakoľko ju prepustili, lebo ochorela, mala horúčky. Predtým jej boli vyplácané dávky v hmotnej núdzi prostredníctvom F. Ú. K. S., dostávala vyše 300,- € mesačne. V súčasnosti žije len s otcom maloletých detí v 2-izbovom prenajatom byte. Zatiaľ žiadnu žiadosť o prijatie do zamestnania nepodala, vyhľadáva prácu zatiaľ len na internete. Za dva mesiace od zamestnania sa v uvedenej spoločnosti dostala asi 600,- €. Posledná výplata bola v marci 2020. Od marca 2020 zaplatila z týchto peňazí nájom a elektrinu. Výživné od umiestnenia detí v zariadení neplnila, nikto ju o tom neinformoval, ani zariadenie, ani kolízny opatrovník, ale kúpila im ovocie, sladkosti a synovi veľké auto. Boli za deťmi viackrát. Keď sa zamestná, chcela by deti naspäť. Alkohol požíva len príležitostne. Nieкто jej ho už zakúpi. Na otázku kolíznej opatrovníčky vo vzťahu k tvrdeniu matky, že má zaplatené nájomné, keďže kolízny opatrovník má vedomosť od pracovníčky obecného úradu, že matka má na nájomnom dlh, matka uviedla, že za posledný mesiac ešte nezaplatila. Na otázku prokurátorky vo vzťahu k poslednému dieťaťu J., narodenému v roku XXXX, dokedy poberala materskú, uviedla, že 4 roky, vo výške 210,- €. Na záver uviedla, že chce, aby sa všetky deti vrátili späť, všetky ich ľúbi, bude sa o ne starať. Ony tam tiež nechcú byť. Otec detí na pojednávaní uviedol, že v súčasnosti je nezamestnaný už 3 až 4 roky, jeho posledný pracovný pomer skončil, lebo uplynula určitá doba, na ktorú bol uzavretý. Nepravidelne si však privyrába, brigádne na stavbách, je klampiar, vie si zarobiť aj 300,- €, ako kedy, niekedy 100,- €, niekedy 200,- €. Poberá dávku v hmotnej núdzi 63,- €. Ak mu ponúknu, zoberie akúkoľvek prácu. Platí v byte vodu a nakupuje potraviny. Na otázku, kedy naposledy zaplatil výživné a či ho plní riadne a včas, uviedol, že výživné ešte neplatil, iba formou nákupov. Tiež uviedol, že sem-tam si dá pivo, každý deň nie. Rovnako chce, aby sa deti domov vrátili.

4. Kolízny opatrovník, ktorý v konaní záujmy maloletých detí zastupuje, podal súdu dňa 20.5.2020 na čl. 24 podrobnú správu o pomeroch v rodine, i na strane maloletých detí. Poukazoval na viaceré súdne konania, v ktorých boli vydané rozhodnutia, ktorými boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu spolu v sume 254,- € mesačne.

Vo svojej správe poukazoval na skutočnosti, ktoré boli súdu oznámené už v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Na dohľad, ktorý bol nariadený vo veci 11P/61/2012, tiež na to, že napriek opatreniam všetkých participujúcich subjektov, ktoré by mohli viesť k zlepšeniu nepriaznivej situácie v rodine, a to vzhľadom na opakované návštevy v rodine zo strany úradu, sociálne či psychologické poradenstvo i materiálnu pomoc zo strany F. S. či Y. Š. S. a podobne, rodičia neboli ochotní ani schopní niečo na spôsobe života zmeniť. Žili život, ktorý ohrozoval psychický, fyzický a sociálny vývin ich detí. Dňa 11.2.2020 boli po zhodnotení situácie v rodine rodičom navrhnuté úlohy, ktoré by mohli viesť k sanácii rodiny a návratu detí do biologickej rodiny. Rodičia detí popierajú problém s alkoholom a návrhy neakceptovali, matka dokonca zo stretnutia odišla. Komunikácia s nimi je veľmi náročná, matka pôsobí odmerane, neprístupne a rýchlo sa nahnevá a kričí a otec taktiež, najmä pod vplyvom alkoholu sa správa i k pracovníckam úradu agresívne. Rodičia detí žijú v spoločnej domácnosti v prenajatom 2-izbovom byte v školskej bytovke, zmluvu o prenájme majú podpísanú len na dobu určitú do 31.12.2021. Hygiena v domácnosti bola primeraná, väčšina domácich prác však ležala na pleciah najstaršej dcéry W.. Mladšie dievčatá sa starali o brata, vodili ho do škôlky. Súrodenci sa najčastejšie zdržiavali v jednej izbe spolu, kde sa sčasti stránili permanentným hádkam ich rodičov. Súrodenecké puto je veľmi silno vyvinuté, dotuje nedostatočný príklon rodičov k deťom. Rodičia majú dlhodobu odmietavý postoj k práci. Matka je nezamestnaná, v súčasnosti poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 66,30 € mesačne. Otec je rovnako nezamestnaný, s rovnakou dávkou v hmotnej núdzi. Pravidelné mesačné výdavky matky sú 110,- € na nájomné a elektrinu, otec uhrádza polročne poplatok za vodu vo výške 70,- €. O iných výdavkoch úrad nemá vedomosť. Matka sa zamestnala v marci 2020 vo firme G. M. S., W..S., kde pracovala po dobu jedného mesiaca. Podľa jej udania nastúpila na dočasnú pracovnú neschopnosť a z tohto dôvodu s ňou zamestnávateľ pracovný pomer rozviazal. V minulosti nikdy nepracovala, bola stále na rodičovskej dovolenke. Otec pracoval príležitostne na stavbách. Zdravotný stav rodičov a detí je dobrý a nevyžaduje si zvýšené výdavky. Maloleté deti sa v zariadení adaptovali dobre, sú spokojné, začlenené v jednej skupine. Podľa ich vyjadrenia sa tam o nich starajú lepšie ako doma. Domov by sa chceli vrátiť až vtedy, keď ich rodičia prestanú piť a hádať sa. Želajú si, aby sa zamestnali a mali viac peňazí. Od umiestnenia maloletých detí do zariadenia nedošlo na strane rodičov k zmene pomerov. Kolízny opatrovník preto aktuálne nevidel perspektívu úpravy pomerov. V rodine nie je nikto, komu by mohli byť maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Najvhodnejším riešením pre ne je preto tohto času zotrvanie v príslušnom zariadení, kde im poskytujú všestrannú starostlivosť a individuálny prístup zo strany celého odborného tímu zamestnancov. Z tohto dôvodu odporučil súdu nariadiť nad maloletými deťmi ústavnú starostlivosť, ktorá bude vykonávaná v zariadení, v ktorom sa nachádzajú. Výživné ponechal na úvahe súdu. Následne však v záverečnom prednese navrhol zaviazat' rodičov k plneniu vyživovacej povinnosti v rozsahu zodpovedajúcom 30 % sumy životného minima na jedno nezaopatrené, neplnoleté dieťa, podľa osobitného zákona.

5. Zo správy zariadenia, v ktorom sa maloleté deti ku dňu rozhodovania súdu nachádzali, a to B. S.. O. - T. Z. B. W. X. J. zo dňa 25.5.2020 na čl. 28 spisu, mal súd zistené, že do uvedeného zariadenia boli deti prijaté dňa 30.1.2020, ako súrodenecká skupina spoločne na jednu izbu. Prostredie centra sa im veľmi páčilo, boli spokojní a vďační. Vďačnosť prejavovali i pri maličkostiach a bežných veciach, ako je jedlo, ovocie, sladkosti či vlastná posteľ. Hoci spočiatku boli menej komunikatívni a s prostredím sa zoznamovali, adaptovali sa bež väčších problémov. Matka pri prvom telefonickom kontakte neprejavila žiadne emócie, deti k telefónu nežiadala. Bola zjavne pod vplyvom alkoholu. Rodičia deti viackrát v centre navštívili, prejavili i záujem o krátkodobý pobyt detí v domácnosti. Maloletá W. sa s rodičmi stretávala i počas dochádzky do školy. Matka pravidelne telefonuje, chce sa s deťmi rozprávať, chce, aby boli doma na letné prázdniny. Deti sa taktiež vyjadrili, že chcú prázdniny stráviť doma. Je im smutno za rodičmi a kamarátmi. Rodičia sa vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom neplnia. Uvedené zariadenie vyjadrilo súhlas so zotrvaním maloletých detí v ich zariadení v prípade nariadenia ústavnej starostlivosti.

6. V uvedenej veci sa vyjadril aj prokurátor Okresnej prokuratúry Čadca, priamo na pojednávaní, po vykonanom dokazovaní, keď i v záverečnom prednese vzhľadom na zistený skutkový stav, na neplnenie vyživovacej povinnosti, čo možno dokonca považovať za podozrenie pre trestný čin neplnenia vyživovacej povinnosti, navrhol ústavnú starostlivosť nariadiť a zaviazat' rodičov k plneniu výživného.

7. Súd vykonal vo veci i dokazovanie pripojenými spismi, z ktorých mal zistené nasledovné skutočnosti: Práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom E., E. W. A. boli upravené rozsudkom č. konania 4P/110/2009-45 zo dňa 7.10.2009, právoplatným dňa 7.11.2009, ktorým boli zverené do starostlivosti

a výchovy matky a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu - na E. sumou 32,- €, na E. sumou 32,- € a na A. sumou 30,- € mesačne.

8. Rozsudkom č. konania 9P/14/2016-30 zo dňa 18.10.2016 súd schválil rodičovskú dohodu, v rámci ktorej sa rodičia dohodli na zverení maloletého J. do osobnej starostlivosti a výchovy matky a otec sa zaviazal k povinnosti prispievať na jeho výživu sumou 100,- € mesačne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 9.11.2016.

9. Práva a povinnosti rodičov k maloletej W. boli upravené rozsudkom č. konania 11P/58/2018-30 zo dňa 1.10.2018, ktorým bola maloletá W. zverená do osobnej starostlivosti a výchovy matky a otec zaviazaný k povinnosti prispievať na jej výživu sumou 60,- € mesačne. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.10.2018.

10. V konaní 11P/61/2012 bol nad výchovou maloletej W., E., E. W. A. nariadený dohľad, právoplatne dňom 20.11.2012.

11. Na Okresnom súde Čadca prebiehali aj ďalšie konania, napríklad konanie vo veci návrhu matky na úpravu práv a povinností k maloletej W. už v roku 2009 pod sp. zn. 5P/167/2009, ktorý bol zamietnutý právoplatne dňom 29.10.2009, ďalej konanie 9P/40/2018 o návrhu otca na zrušenie vyživovacej povinnosti na maloletú W., ktoré bolo z dôvodu späťvzatia návrhu zastavené právoplatne dňom 28.12.2019. Ďalším konaním bolo konanie iniciované otcom, ktorý sa návrhom domáhal zníženia výživného na maloletého J. vo veci 11P/19/2019. Jeho návrh bol rozsudkom čl. 49 zo dňa 8.4.2019, právoplatne dňom 30.5.2019, zamietnutý. Uvedenými konaniami sa však súd bližšie nezaoberal. Z týchto konaní významným vo vzťahu k predmetu konania bolo konanie 11P/61/2012.

12. Podľa § 44 ods. 1 až 4 Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. (2) Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. (3) Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť. (4) Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa. Zákonné ustanovenia - § 54, 55 ods. 2, 62, 75, 77, 81 Zákona o rodine, § 2 ods. 1 CMP, § 217 ods. 1 CSP.

Podľa § 54 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. (2) Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

Podľa § 55 ods. 2, 3 Zákona o rodine ak súd nariadiť ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. (3) Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno

zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Podľa § 81 ods. 1, 2 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.(2) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. 13)

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 217 ods. 1 prvá veta CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

13. V danom prípade predmetom konania bola náhradná starostlivosť nad maloletými deťmi, ktoré boli neodkladným opatrením umiestnené v zariadení práve pre pomery v rodine, pomery dlhodobé, čo mal súd zistené aj zo správy kolízneho opatrovníka, ktorý záujmy maloletých detí v konaní zastupuje a ktorý opakovane šetřil pomery v rodine detí a s rodinou spolupracoval, snažil sa o zlepšenie pomerov v nej. Pred tým, než súd pristúpil k skúmaniu predpokladov pre nariadenie ústavnej starostlivosti, zaoberal sa tým, či nie je možné deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo starostlivosti pestúnskej, ktoré majú pred ústavnou starostlivosťou prednosť. Vychádzajúc najmä kolízneho opatrovníka, ktorý záujmy detí v konaní zastupuje a ktorý dlhodobo a precízne šetřil pomery v rodine, ani jedna z uvedených starostlivostí v danom prípade nesporne neprichádzala do úvahy, nakoľko niet žiadnych blízkych osôb, či príbuzných, ktorí by sa o deti, hoci len dočasne, mohli postarať. Rodičia maloletých detí toto vyjadrenie kolízneho opatrovníka nespochybnili, neoznačili osobu, ktorá by sa o deti mohla (aspoň dočasne) postarať.

14. V danom konaní mal súd za nesporne preukázané, i správou zariadenia, v ktorom sa deti ku dňu jeho rozhodovania nachádzali, i zo správy o šetření pomerov v rodine zo strany kolízneho opatrovníka, že v rodine maloletých detí, ktorú predstavuje pre nich ich matka a jej druh, ich biologický otec, nie sú tohto času splnené podmienky pre zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti a výchovy. Rodičia sú nezamestnaní, bez pravidelného príjmu, dokonca zrejme bez takého, aby boli vôbec schopní plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť, teda plnili výživné aspoň v tom minimálnom rozsahu. V danom

prípade svoj prístup k práci preukazovali strohým tvrdením, že si prácu nájdu, otec v tom nevidel problém. Pokiaľ nie je u otca problém nájsť si prácu, súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu bol po dobu 3 či 4 rokov nezamestnaný. Rodičia nepreukázali, že by boli aktívni, spoliehajú na ponuky. Takýto prístup súd nepovažoval za zodpovedný a už vôbec nie za úprimný prejav či za snahu o zlepšenie pomerov v rodine. Bez ohľadu na zárodkové a majetkové pomery súd poukazuje na to, že mal za bez pochyb preukázané, že rodičia starostlivosť a výchovu detí zanedbávali. Dokonca boli deťom nevhodným vzorom. Vystavovali ich nepríjemným situáciám, nezhodám a hádkam, ktoré boli zväčša pod vplyvom alkoholu rodičov. Pokiaľ rodičia požívanie alkoholických nápojov nadmieru primeranú popierali, súd vychádzal i z vyjadrení samotných maloletých detí. Podľa názoru súdu tieto nemali dôvod klamať, uvádzať nepravdu, či rodičov z niečoho takého obviňovať. Napriek všetkému sa chceli vrátiť domov. Napriek tomu, že im je smutno za domovom, pretože prirodzene potrebujú rodinu, teplo domova, vyjadrili sa, že im je v zariadení lepšie v tom smere, že tam majú zabezpečené všetky nevyhnutné potreby, ktoré k svojmu vývinu potrebujú. Toto deťom v súčasnosti rodičia zabezpečiť bez pochyb nevedia. Preto súd ústavnú starostlivosť nad maloletými deťmi nariadil.

15. Umiestnením detí do starostlivosti zariadenia rodičom vyživovacia povinnosť nezaniká. Pokiaľ matka tvrdila, že o povinnosti plniť výživné nevedela, čím jednoznačne súd zavádzala, kolízny opatrovník predložil úradný záznam, ktorý jej tvrdenie vyvrátil. Vyplýva z neho, že bola riadne o svojej zákonnej povinnosti poučená. Napokon uvedené, ako aj svoj podpis na zázname, potvrdila. Súd poukazuje na to, že rodičia sú povinní plniť vyživovaciu povinnosť počnúc dňom umiestnenia svojich detí do zariadenia, v danom prípade aspoň v tom minimálnom rozsahu, keďže súd prihliadal na to, aká je u rodičov súčasná zárodková a majetková situácia, teda v rozsahu 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené neploleté dieťa, ktorá predstavuje v danom prípade až do 30.6.2020 28,79 €. V danom prípade preto odo dňa umiestnenia detí do zariadenia vznikol deťom nárok na splatné výživné, na nedoplatok na výživnom, ktorý u oboch rodičov vo vzťahu ku všetkým maloletým deťom predstavuje 873,- €, a to konkrétne 174,60 € na mesiac, keď súd v danom prípade pričítal už aj výživné splatné na mesiac júl, keďže ho určoval k 15. dňu v mesiaci a tiež pomernú časť za január 2020, teda za 2 dni: 30.1. a 31.1., čo predstavuje 1,86 €. Podľa vyjadrení rodičov je v ich možnostiach a schopnostiach toto výživné, aj keby si mali požičať, uhradiť v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd v súlade s prejavom ich vôle takto určil lehotu na plnenie, považujúc ju za primeranú, súladnú so záujmami detí, zároveň za vhodnejšiu, než by malo dochádzať k dlhodobému splácaniu nižších súm.

16. Uvedeným rozhodnutím sa zmenili i rozhodnutia súdu, ktorými boli naposledy upravené pomery rodičov k maloletým deťom, tak vo vzťahu k ich zvereniu, ako aj k výživnému. Keďže súd nad deťmi nariadil ústavnú starostlivosť, v súlade s § 55 ods. 2 Zákona o rodine určil rodičom lehotu 12 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na úpravu rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne riadne vykonávať starostlivosť o maloleté deti. Ide o pomerne dlhý čas na prejav skutočného záujmu o maloleté deti, o lepšiu kvalitu nielen ich života. Rodičia majú priestor pre realizáciu svojich plánov a vyjadrení, ktoré v konaní vyjadrili.

17. O trovách tohto konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak uvedený zákon neustanovuje inak. A tento zákon v časti upravujúcej i dané konanie inak neustanovuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, na Okresný súd v Čadci.

Právo podať odvolanie nemá ten účastník konania, ktorý sa tohto práva po vyhlásení rozsudku výslovne vzdá (analog.).

Kolízny opatrovník ani prokurátor nie sú oprávnení podať odvolanie, pretože sa po vyhlásení rozsudku na pojednávaní tohto práva výslovne vzdali.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie

považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- d) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 125 ods. 3 CSP podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podania urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, resp. k čomu sa zaviazal, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu. Konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.